

جمعیت عامیة اسلامیه نك ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز:

فآخ مجیز در سعا ملر ندن

استانبول مبعوثی

مصطفی عاصم

سر محرر:

فآخ مجیز در سعا ملر ندن

توقاد مبعوثی

مصطفی صبری

مدیر مسئول:

مکتب قضاء معلملر ندن

کلیدسللی منیر

مندرجات

فرمان عالی برنجی سلطان مرادك

کلاب حقیقده اختلاف علما کلیدسللی منیر

اتباع - ابتداع ع . طیار

نظر حکومته اخلاق م . صفوت

تربیه اطفال محمد صدق

ادبیات

دیانت عمر نصوحی

مطالعات جدیدہ اربابنہ تبشیر طاهر المولوی

کاستاندن برپا راق خاکی المولوی

نسخه سی ۱ غمروش

آبونه اجرتی (پوسته اجرتیله برابر در)

مالک اجنبیه اینچون :

۱۳,۰۰ فراتیق

» ۶,۵۰

استانبول وولایات اینچون :

برسنه لکی ۵۰ غمروش

اللی آیللی ۲۵ »

درج اولنمیان اوراق اعاده ایدلن

قار نلر مزه

اکثر مقالاتنه آیات کریمه واحادیث نبویه درج ایداش بولندیقی نظراء تبارہ آتیه رقی رعایت نلر لکده بولنلماه سی رجا اولتور .

در سعادت

شرکت طبعیه مطبعه سنده طبع اولنشدن

پیشگاه، رأفتند دہستہ عجز و حیران قالہ جتہر، مدینت مشروءہ نك الك بیوڪ سائقی اسلامیت اولدینفی قریباً اوكر نه جكاردر.

اسك بنی فی الانام فضیلة
وجلہا مجموعۃ لحمد

قلعۂ سلطانیلی

ابن الرحمنی . علی طیار

~~~~~

نظر حکومتده اخلاق

حکومتلك اوتہ دنبری تعقیب ابتدکی مسلكلردن الك طوغریسی الك مسنتیمی تمثیل ایتدیکی ، مقدراتی الیه اُلدینی ملتك هر شیدن زیاده تصفیۂ اخلاقه خدمت ایتلری خصوصیدر . بو بر قضیۂ بدیهیه ، بقاعدہ عمومیہ درك « ملترقوله ، غنا ایلہ ، ثروتله ، قانونله یشامزلر بلکہ اخلاقه یشارلر . بر ملت یشادان اخلاقدر . اخلاقسز بر ملت هیچ بر زمان نه قوته نه قانونه نده حکومتہ اطاعت ایتدیریلہمز بونك ایچوندرک : بر حکومتك الك بیوڪ وظیفهسی اہالی آراسندہ معارفك تعمیمہ و بو منابئلہ اخلاقك تصفیہسنہ چالشمقدر .

ملکیت ایچندہ آچیلان دارالتحصیللر ، دارالفنونلر یالکزر تعمیم معارفہ دکل هم تعمیم معارفہ ہمدہ تصفیۂ اخلاقہ خدمت ایچون آچیلملیدر ، آچیلماق لازملر . یوقسہ مشہور و فقط علمیانہ برسوز وار « ادبک ، تربیہ نك ، اخلاقك مکتبی اولمز ، بو قاعدہمی اتباع ایدملر ؟ . ینہ تکرار ایدہرزک : حکومتك وظیفهسی الك بیوڪ وظیفهسی تصفیہ اخلاقہ چالیشمقدر . یوقسہ قانون ، حکومت ، ملتك هر فردینی هیچ بر زمان نظر و مراقبہ آلتندہ طوطامز . طوتہمزك الك ہم وظیفهسی اولان استقرار آسایشی استحصال ایدہبیلسون

آیلمشدر ایسہدہ رئیسلری (فضل حروفی) دینلن حریف مفسدت ردیف تیمورلكك اوغلنك امریلہ اخذ وكرفت وہان قدر ایلہ وجود خیانت آلودی اورتہدن قادیرلمشدر . دیمك كہ دهرك طاقسوز روز کاری ، زمانك تحملفرساجریان و تحولاتی آندیده اوکوتمشدر . ازجملہ فارماصون جمعیتلری کویا انسانیتہ ، ادامہ بشریتہ لاجل الخدمۂ تأسس ایتدکارینی اعلان ایتمكدن برآز صیقلمغہ ، قزارنہ بیلہ لزوم کورمامشدر چکنا یشلرہ زعلملرنجہ حامی انسانیت (!) کسبلہزك علمی بالجلہ انسانلری کندیلرینہ رحمت خوان (!!) ایلشدر .

شمعدیہ استعداد عصر سبیلہ افکار منورہ اصحابی صورتندہ عرض چہرۂ مدینت (!) اولیورلر . هرشینك حکمت و فلسفہسنہ واقف ، غوامض و مزایسنہ مطلع و فکر خود پرستیی محض حقیقت ، کندیی واضع مدینت اتمش کی اسلامہ ، اسلامیتہ باردانہ ، بر مکابره جاہلانہ ایلہ دهنکشیای اعتراض اولیورلر . حالوکہ آنلرک کندیی افکار مدینت پرورانلرینہ (!!) عطف ایتدکاری تشبہات معروفہ ، مساعی صنایعہ ، آداب اجتماعیه ، وحدت ملئہ استلزمہ بیک اوچوز بکری طقوزسنہ اول وضع ایدلش قرآن عظیم البرهانك قواعد اساسیہ سندن ، شرایع الہیہدندر مع مافیہ نور وحدت اسلامیه ، بویک حقایق جلیلہ مصطفویہدن غافل ، ادراك و محاکماتی ہمیشہ خرافات ، عقلیات اوزرینہ یوروتمکہ مائل اولان کروهك ، متجددلرک فکر شیطنت کاریسینہ مشروع نظریلہ باقمہبجق ، دست معدلت پیوستنی کبری وجودلرہ ، زهرلی دماغلرہ ، سیاه الارہ اوزانیمہ جقدر .

حکما و فیلسوف ذی وقافتندہ کورینان ارباب بصائر و عقول (!!) مکرم اخلاق احمدیه نك

بعض محارری وارکه بر مأمورک امور حکومتده اقدارینه هیچ باقمزده دائما اخلاقی ، دياتی نظر دقته آلپور . حتی بعض یرلرغز وارکه : بر مأمور اهالیک کوزی او کسده بش وقت نمازه مداوم بولورسه او مأمور اهالی بی هان کندیسنه مفتون ایدیور . کندیسنی اهالی به سودیرر . اهالی اشته بویه مأمورلرمزده وارده سونیرلر . وکنیدیلرنده بر نظر خوشنودی اویاتیر . بعض یرلرمزده وارکه بر مأمور نهدر فعال نهدرغیرر ، مقتدر اولورسه اولسون بر دفعه چک اهالی مواجهه سنده بر عشرت ایتسون او مأمورک هیچ اهمیتی قللز هر کس کندیسنه نظر نفرته باقار و حکومتک هیئت عمومیه سنی تقیحه قدر کیدر .

فی الحقیقه حکومت بر مأموری بر طرفه کوندردیکی زمان آندن بکله دیکی نماز دکلدیر ، ایشدر . مأموردن ایش ایستیرر و اهالی نکده ایش ایستیمی لازمکیر فقط یالکزی ایشی اهالی ایستمی! . حکومت ایسه او مأموردن یالکزی ایش دکل هم ایش همده او مأمورک اهالی بی نمون ایتکه چالشمسنی ایستمی بلکه آسایشه دخل کلیمی اوله جفی جهته اولر اهالیک قلوبی جلبه ، تطمینه ثانیاً ایشه میاشترله مأمور ایدلمیدر .

بونک اوفه جق بر نمونه سی کچلرده مجلس مبعوثانمک ۷۱ نجی اجتهانک ایکنجی جلسه سنک صحنه احتشامنده عرض وجود ایتدی .

کنغری مبعوثی توقیق افسدی ایلیم تعطیلده دائره انتخابیه سینه عودت ایتدیکی زمان کوردیکی بر قعبی بر مناسبتله کلا دیوردی دیوردیکی بر ژاندرمه ملازمی رمضان شریفده بر پیاره کلش . . مساعده سز یانه آدم قویماش . . یه رمضانده بر آلفته بی کویه کتیرتمش ، شکایت ایدلمش ، آلفته طولش . مرجع رسمیه سینه بیلدیرلمش ، فقط بو حال مأمورک احوال خصوصیه سیدر . دبه ژاندار ملازمه جزا ویرله مش . . . . .

فی الحقیقه اخلاقک مکتبی اولر ، اوت بر مکتب آجیلوبده بو مکتب معارفدن صرف نظرله صرف اخلاق ایچون آچلمش دنیه من . و ذاتاً اوله اولسه بیه ممکن اوله من . چونکه معارف اخلاقک لازم غیر مفارقیدر . فقط یالکزی معارف تهذیب اخلاقه مدار اوله من . معارف معقولات و منقولاته ملکه استحصالتدن عبارت ، اخلاق ایسه تابشکدن طونه رق عمرینک متناسه قدر انساندرده برلشن بر حالت روحیه دن عبارتدر . چوجقلرده بو حالت روحیه بی برلشنیدیرن ، حاصل ایدن شیء ابونی ، علملیردیر . بر پدر ، بر معلم نه قدر علم و عرفان ایله مالی اولورسه اولسون حسن اخلاق ایله متصف اولرزه تربیه سینه چالشدینی چوجقلری تربیه ایدمن . ایده مامک شویله طورسون بلکه فطری اولان اخلاقیده بوزار ، بر باد ایدر . اشته بر مملک او چوجقلر اوزرنده نه قدر سوء تأثیر ایده بیه چکی دوشونیرسه اخلاقسز بر مأمورکده اهالی اوزرنده اونسبتده بلکه دها زیاده تأثیری اوله جفتدن شبهه ایتملیدر . بونک ایچوندرکه مأمورینکده حسن اخلاق ایله متصف اولمی لازمکیر ، یوقسه اخلاقسز بر ملت قانوندن قورقیه جی وقانونله قورقودیه به جفی کی ، اخلاقسز بر مأمور دخی قانونله قورقودیه من . مکرکه حکومت او اخلاقسز مأمورک اخلاقسزلفنی نظر دقته آله رق در حال آنی تجزیه و بلکه مأموریت بوزینه بردخی حسرت کچیرمکه هم ملتی او اخلاقسزک لندن قوتارمش همده سائرلرینه آنک حالنی بر عبرت اوله رق کوسترتمش اولور . اشته بزم مملکتده بر آدمی مأموریتسندن قوغغق قدر بر جزا اوله من . چونکه دیگر طرفده بشقه ایش یوق . .

مملکتمزده شویله جه عمومی بر نظرله باه حق اولورسه ق — طوغریستی سویلیم و معذور کورلسون — اهالی به بر اثر ناخوشنودی کوریلور . بو جهت قسماً حق اولماقنه برابر قسماده پک حقنی در . مملکتمزک

ایده میز . و نظر ملتیده ، عموم نظر نده ده ای بر تأثیر حصوله کتیر میز .

صدر اعظم پاشانک بو جوانی بولندیمیز محیطه نسبتله هان دوشونلیدن ویرلمش بر جواب و یا خود محیط بیلمه دن آکلا شلمدن ویرلمش بر جواب اولدینغه شبه ایتمکله برابر شونی دیمک استیوروزکه ملت عثمانیه نک او کرسی معلا سندن نه اولیه بر اعتراضک ونه ده بویه بر مقابله نک بلا تحلیل و بلا تنقید مطبوعات ستونلرنده قاله جفنی پک ظن ایتمیز . مع مافیه مبعوث محترم توفیق افندی نک نقطه نظرلرندن زیاده صدر اعظم پاشانک فکرینه اشتراک ایتمکده پک معذوروز . و بوکجه بخشلرک او یخنه معلا ده تکرر ایتمه سنی ده نمی ایدرز صدر اعظم پاشانک مطالعه لری احتمالک کندی نقطه نظر لری اعتبار یله طوغری اوله بیلیر . بلکه اجتهاد لری بویه در . بلا قید و شرط حریت کلام حریت وجدان ایله حر اولان مملکتلر ده بویه اولمی لازمکیر فقط بز کره ارض اوزرنده بویه بر حریتی یالکز انسانلرک خیالخانه لرنده کورور تطبیقی غیر قابل بولیوروز . حریت مطلقه دیستان شی بر غایه خیالدر انسانلر شاعرلر خیالخانه لرنده کوزل (!) کوردیکی شیلری هیج بر زمان تطبیق ایده مامشلر . و ایدمز لار . فوانسزلر انقلاب کیرلرندن صکره شاعرلر بتون خیالخانه لرنده کی تصوراتی موقع فعله قویق ایستیدلر . بوضورتله بتون اخلاق . عادات و عنعنات تاریخچه دن واز یکیمک ایستیدلر ، بر طاقم شیلرک اسملرنی دکشیدریدلر ، حتی آیلرک بیه اسملرنی وایم تعطیل دکشیدریدلر . او قدر ایلری کندیلرک مبعود نامه بر عقل الهی قبول ایستیدلر هیکنی بیهلر بایدیلر حاصلی بتون تجدیدات ایله اوغراشدیلر ، نتیجه ده ینه قولاندقلری اسکی آی ، اسکی کون ، اسکی بازار ، اسکی کلیسا ، اسکی اله . . .

دیمک استیوروزکه هیج بر ملت قولای قولای ملیتی عاداتی ، اخلاقی عنعنات تاریخچه سنی تبدیل ایده مز ، بو

دیمک استیوروزی که رمضانده اهالی مسلمه آره سته بویه دیانته ، اهالی نک اخلاق طبایعه طوقور . افکار عمومی ملتی غلبانه ، هيجانه کتیر شیلر ماهورک احوال خصوصیه سندنمی صایلملیدر . فکری ده بو ایدی . توفیق افندی : بو قسطه مونی حالی ! . . مرکز ده نه اولدینغی سوبیه می ؟ . . دیدیکی صره ده بویه ایهامی سوزلره هر کی سوء ظن التنده بر افه دیه بر مقابله یه هدف اولدی . . .

اوصیره ده توفیق افندی : اکا بر مأمورینمز رمضانده دقوله ماداملر آره سنده دانس ایدیورلر . . دیمی اوزرینه مجلس ده کورولتور قومشدر . .

مجلس مدمزک او محتمم یخنه سندن چیقوبده مالکمزک هر طرفه و بلکه بتون جهان نشر اولنه جق شو مطالعه و مقابله بر از تحلیل اوله جق اولورسه نه داخل ده ونه ده خارجه ده ای بر تأثیر پایمه جقدر . . حتی پایمه جفنی ده مجلس ملی یخنه سنده قویان کورولتورله نابتدر . اگر بو کبی شیلرک هیج بر کونا تأثیری اوله می جفنی ادعا یده رسک بز محیطمزی یاییله مهن یا خود دیلمزدن کله مز لازمکیر ، اوله بیان اولدینغی وجهه اهالیمز اوزرنده ک زیاده حسن تأثیر حاصل ایدن جهت مأمورینک حسن حالی واک زیاده سوء تأثیر پیدا ایدن جهت ایه نه مأمورینک سوء حالدر .

مأمورلر اهالی یه نه قدر حسن حال کوستر یسه اهالی ده او قدر کنیدیلرندن و دولایسیله حکومتدن اداره مشروطه دن خوشنود وراضی اولورلرک اقصای املده بودر . فی الحقیقه حالز و زمانز اعتبار یله مبعوث محترمک اولو اورته اکا بر مأمورینمزک رمضانده دقوله ماداملر آره سنده دانس بایدینغی بیان ایتمسه — عقولرینه مغروراً — پک اشتراک ایدمز ایه سکه صدر اعظم پاشانک « احکام قانونیه منافی اولمایان احوال خصوصیه قبیح ایدله مز » طرزنده کی جواب و مقابله یه طوغریسی بر دلر اشتراک

ملاحظہ فرمائیے کہ اس کی ضرورت ہے کہ اس کو ستر دیکھنی دوشو نمز سہ ، فکر لڑک تدریجاً کشايشه ونشونامسہ انتظار اچمہ دن صدر اعظم باشانک پرنسپي ایلہ حرکت ایدرسہ ک ظن و قناعتمزہ کورہ خلی مشکلاتہ هدف اولورز .

خاطر لڑدہ درک برمدت اقدم هندستان والی عمو ۔ میلکنہ لورد کیچنرک تعینی روایۃ میدانہ چیقار لدینی زمان لوردک زوجہ سی اولمامہ سی یوتعینہ مانع اولدینی دہ سولیمش ایدی ۔ انکلتزہ ، آلمانیدہ ، حتی فرانسدہ مأمورینک احکام قانونیہ منافی اولمایان بوتون احوال خصوصہ سی تقبیحدن قورتولورمی ؟ فرانسنک مستملکات ایشارندہ انکلیز قدر موفق اولمیشلرینی فرانسز لڑک پارس اخلاق وعاداتنی اوزاق برلردہ دہ تطبیق اچمہ لڑدہ کورن ، بولان ، شایان دقت اولان برطافم تدقیقلر تحلیللر ، تبملرہ کوزیمزک اوکندہ در ، صفت مأموریتہ تالیف اولونہ مایان احوال اکثریہ قانون دکی تقدیر واجتہادہ قالیور مضانہ سینفاره اچمیش اولان بر مأمور عدلیہ ک شدو حرکتی احوال خصوصہ دغی وظائف مأموریتہ متعلق افعالدمی ؟ عدلیہ ناظری بو ماموری یزندن قالدیر یور .

« احکام قانونیہ منافی اولمایان احوال خصوصہ تقبیح اولونہ نامز » دستورینہ شو معاملہ قابل تطبیقمیدر ، دکلیدر ؟ ..

واقعا بر مأمورک صفت مأموریتی قانوناً معین اولی ، حیثیتی دہ ، احکام قانونیہ منافی حرکاتی کورلدیکہ تمام عد ایدلمیدر ۔ فقط زورلہ حیث الدہ ایتک ، « احکام قانونیہ منافی اولمایان احوال خصوصہ تقبیح ایدیلہ من » دستورینی ممالک عثمانیہ ک ہر طرفدہ تطبیق ایلہ مک پک مشکل ومتعسر در ۔ خلقک مداخلہ سنی ایستہ میز ۔ احکام قانونیہ منافی اولمایان احوال خصوصہ سندن طولایی مأمورینہ قارشی اطاعتسز لکنی دہ دیلہ میز ۔ آنجیق اہالی نک فکر لڑندہ ، قلد ندہ قانونہ غیر منافی ، فقط

کون مدنیک غایہ قصواسنہ وارمش عداولنان انکلتزہ دہ امریقادہ بیلہ حربنک بو درجہ قصواسنہ وارلماش و واریلہ مامشدر ۔

عنغای تاریخیہ ، اخلاق وعادات ملیہ ہرملک نظر ندہ محترم ومقدسدر ہرملت کی عثمانیلر کدہ آہنین برقلہ کی متن اولان عنغنا تارخیہ سی اخلاق ملیہ سی وارکہ آرزو اولسان حریت مطلقہ کی کال سربستی نی ہرملکتک حریتی کی تقید ایدر و اچمیدردہ ..

فقط شونی دہ اعتراف ایدہ لم کہ : ہرملکتک عنغنا تارخیہ سی اخلاق ملیہ سی کندیسنہ خاص اولقہ برابر ہرملکن زیدہ عثمانیلر بالخاصہ مسلمانلر اخلاق دینہ لربنہ عادات اسلامیزنہ مربوطدرلر .. اشته شوشدت ارتباط نظر ملاحظہ آلتہ حق اولورسہ بزدہ عشرتہ مألوف ، سفاتہ منہمک بر مأمور ۔ ولواحوال خصوصہ سی اعتباریلہ اولسون ۔ نہ تقبیح قانونیدن نہ دہ تقبیح عومیدن قورتیلہ من ..

صبح غرتہ سندم ۔ ص اعضالی بر مقالہ بوجہی خیلی جہ ایضاح وتنقید ایتیش وبعض اشترک ایدیلہ میہ جک خہلرندن صرف نظرلہ پک کوزل بیان ومطالعہ دہ بولمیش صاحب مقالہ دیورک :

ا کر ہر بان آرسنہ مأموراً کیدن بر آدم علنا عشرت ایدرسہ بلکہ اورورلر .. ذیلہ من کہ مأمور سربستدر ۔ احکام قانونیہ منافی دکلدر ۔ عربان آرہ سندہ عشرت ایتسون اورولسوی دہ صکرہ ہر بانی تأدیب و تشکیل ایدرز ۔

عشرتہ مألوف ، سفاتہ منہمک بر مأمورک احوال خصوصہ سندم احکام قانونیہ منافی برشی کورولیمیلر ۔ فقط بومأمورک شدو یولہ حرکتی دہ تقبیح قانونیدن قورتولسہ دہ تقبیح عومیدن قورتیلہ من ۔ ا کر بز شو مشروطیت میجلہ مزدہ بوسوتون اخلاق وعادات ملیہ مزی آیاقلر آلتہ آلبدہ ، عنغنا تارخیہ مزی اونودردہ سلطنت وخلافک بو مملکتدہ ، باشقہ دلو تائیلرہ ،

